

ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ

Μάθημα: Ιστορία

Τάξη: Α΄ Λυκείου

Ενότητα: Νεολιθική και Χαλκολιθική Εποχή (Ιστορία της Κύπρου)

Χρόνος εξέτασης: 45΄

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ (Μονάδες 12)

Να απαντήσεις **ΜΟΝΟ** στις τρεις (3) από τις τέσσερις (4) ερωτήσεις.

1. α. Να γράψεις στο φύλλο εξέτασής σου τα γράμματα της στήλης Α΄ και δίπλα από το καθένα τον αντίστοιχο σωστό αριθμό της στήλης Β΄.

Προσοχή: στη στήλη Β΄ περισεύει ένα σημείο.

ΣΤΗΛΗ Α΄	ΣΤΗΛΗ Β΄
Α. Η αρχαιότερη τοιχογραφία στην Κύπρο	1. Δρεπάνι
Β. Οικίες λαξευμένες κατά ένα μέρος σε βράχο	2. Ευρεία χρήση του πηλού
Γ. Το αρχαιότερο χάλκινο αντικείμενο	3. Οικισμός Ερήμης
Δ. Κεραμική περίοδος	4. Αγκίστρι
	5. Οικισμός Καλαβασού – Τέντας

(Μov. 2)

- β. Να προσδιορίσεις αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι ορθό ή λάθος, γράφοντας στο φύλλο εξέτασής σου τη λέξη «σωστό» ή «λάθος», δίπλα από το γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

- Οι άνθρωποι της Νεολιθικής Εποχής της Κύπρου επέλεγαν χώρο για ανέγερση των οικιών τους με κριτήρια την ασφάλεια και τη διατροφή τους.
- Στον οικισμό της Χοιροκοιτίας οι αρχαιολόγοι ανακάλυψαν θαλαμοειδείς τάφους.
- Μελετώντας την Προϊστορία της Κύπρου συναντούμε πρώτα την Εποχή του Χαλκού και στη συνέχεια τη Χαλκολιθική Εποχή.

- iv. Ο προϊστορικός άνθρωπος της Κύπρου λάτρεψε τη θεά της γονιμότητας.

(Μov. 2)

2. Να υποθέσεις ότι είσαι αρχαιολόγος και ότι σου ανατίθεται από κάποιο λύκειο να φτιάξεις, στη σχολική αυλή, μια νεολιθική οικία της Ακεραμικής περιόδου για εκπαιδευτικούς σκοπούς. Να εξηγήσεις τον τρόπο με τον οποίο θα την κατασκευάσεις (σχήμα, μέρη οικίας, υλικά).
3. **«Στην οικιακή αρχιτεκτονική του νεολιθικού οικισμού της Σωτήρας παρουσιάζονται καινοτομίες σε σχέση με το νεολιθικό οικισμό της Χοιροκοιτίας».**
Να αναφέρεις τέσσερις (4) από αυτές τις καινοτομίες.
4. Να εξηγήσεις την τεχνική με την οποία οι νεολιθικοί άνθρωποι της Κεραμικής Περιόδου της Σωτήρας, κατασκεύαζαν αγγεία με κτενιστή διακόσμηση. Σε τι διέφεραν τα αγγεία αυτά από τα αγγεία που έφτιαχναν οι πρόγονοί τους της Ακεραμικής περιόδου;

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ (Μονάδες 8)

Να απαντήσεις **ΜΟΝΟ** στις δύο (2) από τις τρεις (3) ερωτήσεις.

1. *«Γενικά, οι νεκροί, ενήλικες ή παιδιά, θάβονταν σε λακκοειδείς ρηχούς τάφους σκαμμένους στα δάπεδα. Στα ύστερα στάδια του οικισμού (της Χοιροκοιτίας) παρατηρείται αυξημένη θνησιμότητα (θάνατοι), ιδίως ενηλίκων, με διπλές και τριπλές ταφές. Οι νεκροί βρίσκονται σε συνεσταλμένη στάση με ποικίλο βαθμό συστολής. Σε κάποιες ταφές, μυλόπετρες ή μεγάλοι επίπεδοι λίθοι είχαν τοποθετηθεί επίτηδες στην κεφαλή ή σε άλλα μέρη του σώματος...».*

<http://www.ancientcyprus.ac.uk/papers/Tsaliki1/tsaliki1.html>

Αφού μελετήσεις προσεκτικά το πιο πάνω παράθεμα και με βάση τις ιστορικές σου γνώσεις:

- α. Να αναφέρεις τέσσερα (4) ταφικά έθιμα της Νεολιθικής Εποχής.

(Mov. 2)

- β. **«Στα ύστερα στάδια του οικισμού παρατηρείται αυξημένη θνησιμότητα...».**

Για ποιους λόγους, κατά την άποψή σου, παρατηρείται αυξημένη θνησιμότητα;

(Mov. 1)

- γ. **«...μυλόπετρες ή μεγάλοι επίπεδοι λίθοι είχαν τοποθετηθεί επίτηδες στην κεφαλή ή σε άλλα μέρη του σώματος...»**

Για ποιους λόγους είχαν τοποθετηθεί «επίτηδες» τα πιο πάνω αντικείμενα πάνω στο σώμα του νεκρού;

(Mov. 1)

2. α.

β.

Αφού παρατηρήσεις προσεκτικά τα πιο πάνω ειδώλια και με βάση τις ιστορικές σου γνώσεις:

- α. Να τα περιγράψεις, ξεκινώντας χρονολογικά από εκείνο που είναι αρχαιότερο και καταλήγοντας στο νεότερο.

(Mov. 2)

- β. Να γράψεις τέσσερα (4) συμπεράσματα στα οποία καταλήγεις, από τη σύγκριση των πιο πάνω ειδωλίων.

(Mov. 2)

3. «...Τα εργαλεία των πρώτων κατοίκων της Χοιροκοιτίας είναι από πυριτόλιθο, κόκαλο και πέτρα. Τα εργαλεία από πυριτόλιθο εκτός από τα δρεπάνια, είναι τρίφτες και μαχαίρια. Τα κοκαλένια είναι τρυπητήρια, αιχμές και λεπτές βελόνες. Τα μεγάλα εργαλεία είναι πελέκια από γυαλισμένη πέτρα, μεγάλοι και μικροί κόπανοι. Παρόλο που μόνο πέτρινες λεκάνες διεσώθησαν δε θα πρέπει να ξεχνούμε πως υπήρχαν δοχεία από υλικό που δεν άντεξε στον χρόνο όπως το ξύλο, το καλάμι ή το δέρμα...».

http://users.forthnet.gr/ath/deleps/Unknown_Hellenic_History/XOIROKOITIA.htm

Αφού διαβάσεις προσεκτικά το πιο πάνω παράθεμα και με βάση της ιστορικές σου γνώσεις:

- α. Να γράψεις τέσσερα (4) συμπεράσματα στα οποία καταλήγεις, σχετικά με τις ασχολίες των κατοίκων του νεολιθικού οικισμού της Χοιροκοιτίας. (Mov. 2)

- β. Σε ποια περίοδο της Νεολιθικής Εποχής αναφέρεται, κατά τη γνώμη σου, το πιο πάνω παράθεμα; Να δικαιολογήσεις την απάντησή σου. (Mov. 2)